

MINIMÁLNY ŠTANDARD PRE ŠPECIALIZAČNÝ ŠTUDIJNÝ PROGRAM V ŠPECIALIZAČNOM ODBORE

GERIATRIA

1. Charakteristika špecializačného odboru

Geriatria je špecializačný odbor, ktorý sa zaoberá prevenciou, diagnostikou, liečbou a rehabilitáciou seniorov, osôb vo veku nad 65 rokov. Geriatria rešpektuje zvláštnosti chorôb vo vyššom veku, sociálnu podmienenosť a sociálne dôsledky chronických chorôb. Jej cieľom je zachovanie funkčného potenciálu seniorov, integrity ich osobnosti, dôstojnosti a kvality života na čo najvyššej úrovni.

2. Dĺžka špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium trvá najmenej 5 rokov.

3. Požiadavky na zaradenie do špecializačného štúdia

Odborná spôsobilosť na výkon odborných pracovných činností v zdravotníckom povolaní lekár.¹⁾

4. Obsah a rozsah špecializačného štúdia

A. Teoretické vedomosti

A.1 Spoločný internistický kmeň v trvaní 24 mesiacov

1. etiológia, patogenéza, klinická symptomatológia, diagnostika, diferenciálna diagnostika, liečba a prevencia vnútorných chorôb,
2. indikácie, kontraindikácie, interpretácia výsledkov diagnostických a terapeutických výkonov, laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve,
3. diagnostické a liečebné postupy pri zlyhávaní vnútorných orgánov a systémov (napríklad srdce, pľúca, obličky, pečeň),
4. základy intenzívnej starostlivosti, monitorovanie, diagnostické a liečebné postupy pri naliehavých situáciách vo vnútornom lekárstve,
5. princípy a prax ústavnej a ambulantnej zdravotnej starostlivosti o chorých s vnútornými chorobami,

¹⁾ § 33 a 33a zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov.

6. indikácie a interpretácia konziliárnych vyšetrení v internistickej praxi.

Súčasťou vzdelávania v rámci spoločného internistického kmeňa je aj účasť lekára, najmenej jedenkrát ročne, na internistickom podujatí (napríklad Déreov memoriál, Internistický deň alebo Kongres internej medicíny).

A.2 Vzdelávanie v odbore geriatria v trvaní 36 mesiacov

1. starnutie ako biologický proces a teória starnutia,
2. teórie starnutia,
3. epidemiológia najčastejších chorôb v starobe,
4. demografia starnutia,
5. multimorbidita,
6. zvláštnosti chorôb v starobe,
7. invalidizujúce choroby,
8. geriatrické syndrómy,
9. výživa v starobe,
10. špecifiká farmakoterapie v starobe,
11. najčastejšie vnútorné choroby v starobe,
12. základy rehabilitácie starých ľudí,
13. najčastejšie duševné a neurologické poruchy v starobe,
14. geriatrické posúdenie,
15. prevencia v geriatrickej,
16. domáca a ústavná starostlivosť o starých ľudí, starostlivosť o obyvateľov domovov dôchodcov,
17. organizácia sociálnej starostlivosti o starých ľudí,
18. etické problémy v starobe,
19. paliatívna starostlivosť,
20. výskum v geriatrickej,
21. nové trendy v geriatrickej.

Súčasťou vzdelávania v rámci vzdelávania v odbore geriatria je aj účasť lekára, najmenej na 6 tematických kurzoch organizovaných pedagogickým útvarom a najmenej 2 odborných podujatiach organizovaných geriatrickou odbornou spoločnosťou.

A.3 Špecifické témy

1. identifikácia násilia páchaného na senioroch vo všetkých jeho formách, spolupráca s príslušnými štátnymi orgánmi,
2. problematika marginalizovaných rómskych komunít.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.3 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

A.4 Všeobecné témy

1. zdravotnícka legislatíva,
2. zdravotnícka etika,
3. systém verejného zdravotného poistenia,
4. práva pacienta, vrátane práv osôb so zdravotným postihnutím,
5. právne predpisy vzťahujúce sa na oblasť poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti A.4 absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu, nemusí ich opakovane absolvovať.

B. Praktické zručnosti

B.1 Spoločný internistický kmeň v trvaní 24 mesiacov

B.1.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
štandardná ústavná klinická prax: prijatie, pacienta, anamnéza, fyzikálne vyšetrenie, popis elektrokardiografického vyšetrenia (EKG), popis röntgenologickej (RTG) snímky hrudníka, interpretácia pomocných, laboratórnych a konziliárnych vyšetrení, sledovanie a liečba, prepustenie pacienta	-	400 pacientov
popis EKG	-	400
popis RTG snímky hrudníka	-	400
popis RTG snímky brucha	-	50
venepunkcia, zavedenie venózneho cievky	-	50
infúzna a injekčná liečba	-	50
odber artériovej krvi, interpretácia vyšetrení	-	20
transfúzia krvi a krvných prípravkov	-	20
vyšetrenie krvného náteru	-	20
vyšetrenie moču a močového sedimentu	-	20
punkcie telových dutín	-	20
odsávanie sekrétu z dýchacích ciest, inhalačná liečba, ventilácia	-	20
katetrizácia močového mechúra u muža a u ženy	-	20
zavedenie sondy do hornej časti gastrointestinálneho traktu	-	8
zavedenie centrálného venózneho katétra	5	-

tracheálna intubácia	5	-
defibrilácia, kardioverzia	5	-
echokardiografia	20	-
funkčné vyšetrenie kardiovaskulárneho systému (napríklad 24-hodinový záznam EKG, krvného tlaku, ergometria, „head-up tilt“ test)	20	-
funkčné vyšetrenie respiračného systému: spirometria, bronchoskopia	20	-
rádiodiagnostika: intervenčná rádiológia, počítačová tomografia, magnetická rezonancia, rádionuklidové vyšetrenie, pozitronová emisná tomografia	40	-
ultrasonografia: abdomenu, štítnej žľazy, duplexná ultrasonografia ciev	40	-
gastrointestinálna endoskopia: ezofagoskopia, gastroskopia, kolonoskopia	30	-
biopsia orgánov a tkanív (napríklad kostná dreň, pečeň, oblička, štítna žľaza)	10	-
pitva	5	-

Lekár po absolvovaní trojmesačnej odbornej zdravotníckej praxe na oddelení vnútorného lekárstva, vrátane ktorej absolvoval jeden mesiac na jednotke intenzívnej starostlivosti (JIS), vykonáva aj ústavné pohotovostné služby pod dohľadom lekára špecialistu.

B.1.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe počas spoločného internistického kmeňa v trvaní 24 mesiacov

Spoločný internistický kmeň trvá 24 mesiacov, z toho 15 mesiacov na pracovisku vnútorného lekárstva a 9 mesiacov na ďalších predpísaných klinických pracoviskách.

Pracovisko	Dĺžka
štandardné oddelenie-vnútorného lekárstva alebo klinika; v prípade, že kmeňovým pracoviskom lekára je vysokošpecializované centrum v odbore kardiológia; angiológia; endokrinológia; diabetológia, poruchy látkovej premeny a výživy; hematológia a transfúziológia, pneumológia a ftizeológia alebo reumatológia, je možné so súhlasom odborného garanta špecializačného štúdia absolvovať 3 mesiace povinnej lôžkovej praxe na tomto pracovisku	15 mesiacov
JIS (internistická, metabolická alebo koronárna)	2 mesiace
príjmová ambulancia oddelenia vnútorného lekárstva alebo centrálne príjmové oddelenie nemocnice	2 mesiace
voliteľný internistický odbor (napríklad gastroenterológia, kardiológia, geriatra, pneumológia a ftizeológia, hematológia a transfúziológia, vnútorné lekárstvo) po dohode so školiteľom špecializačného štúdia	2 mesiace
chirurgické oddelenie	2 mesiace
oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny	1 mesiac

B.2 Vzdelávanie v odbore geriatra v trvaní 36 mesiacov

B.2.1 Počet zdravotných výkonov

Zdravotný výkon	Počet	
	asistencia	samostatne
geriatrické hodnotenie sebestačnosti	-	20
funkčné hodnotenie priebehu demencie	-	10
test na hodnotenie depresie	-	10
vyšetrenie pacienta s pádmi	-	20
vyšetrenie kognitívnych funkcií	-	40
vyšetrenie pacientov s poruchami správania	-	20
posúdenie rizikovosti pacienta	-	10
posúdenie nutričného stavu	-	10
stanovenie rizika dekubitov	-	20
posúdenie záťaže opatrovateľov	-	10
posudzovanie operačného rizika	-	10
zavedenie permanentného katétra u muža	-	20
zavedenie nazogastrickej sondy	-	20
prepustenie pacienta na psychiatrickom oddelení	-	5
prepustenie pacienta na neurologickom oddelení	-	5
prepustenie pacienta na geriatrickom oddelení	-	40
vyšetrenie pacienta na geriatrickej ambulancii	-	40
prepustenie pacienta na oddelení dlhodobo chorých	-	40
urodynamické vyšetrenie	5	-
head-up tilt test	5	-
denzitometria	5	-
posúdenie prítomnosti krehkosti a jej štádia	-	20

B.2.2 Rozsah povinnej odbornej zdravotníckej praxe

Pracovisko	Dĺžka
psychiatrické oddelenie	2 mesiace
neurologické oddelenie	2 mesiace
oddelenie dermatovenerológie	2 týždne
oddelenie FBLR	1,5 mesiaca
oddelenie paliatívnej medicíny alebo hospic	1 mesiac
geriatrické pracoviská, z toho minimálne: • na geriatrickom oddelení • na oddelení pre dlhodobo chorých alebo doliečovacom oddelení • v geriatrickej ambulancii	29 mesiacov, z toho: 6 mesiacov 3 mesiace 1 mesiac
pohotovostné služby v rámci geriatrických pracovísk	60 služieb

C. Nácvik techník komunikácie

1. osobnostné predpoklady efektívnej komunikácie,
2. verbálna a neverbálna komunikácia,
3. asertívne zvládanie konfliktov a náročných komunikačných partnerov, vrátane osôb so zdravotným znevýhodnením, marginalizovaných rómskych komunít, ľudí bez

domova, utečencov, migrantov a iných zraniteľných skupín, s ohľadom na ich špecifické potreby v komunikácii.

Ak účastník špecializačného štúdia témy uvedené v časti C. absolvoval v rámci iného špecializačného študijného programu alebo certifikačného študijného programu v období kratšom ako 10 rokov, nemusí ich opakovane absolvovať.

5. Ukončenie špecializačného štúdia

Špecializačné štúdium sa ukončí špecializačnou skúškou pred skúšobnou komisiou.

6. Výstupné vedomosti a zručnosti

A. Po absolvovaní spoločného internistického kmeňa

1. spôsobilosť samostatnej práce na lôžkovom oddelení,
2. ovládať základné diagnostické a liečebné postupy pri chorobách vnútorných orgánov,
3. zvládnuť naliehavé situácie vo vnútornom lekárstve, vrátane KPCR,
4. samostatne vykonávať ústavné pohotovostné služby na lôžkovom oddelení a na oddelení urgentného príjmu,
5. samostatne interpretovať výsledky laboratórnych a pomocných vyšetrení vo vnútornom lekárstve, indikácie a interpretácie konziliárnych vyšetrení.

B. Po absolvovaní špecializačného štúdia

1. diagnostika a liečba akútnych ochorení vo vyššom veku,
2. diagnostika a liečba chronických chorôb, diagnostika a starostlivosť o pacientov s geriatrickými syndrómami, plánovanie domácej starostlivosti,
3. neurologické, rehabilitačné a gerontopsychiatrické vyšetrenie v primeranom rozsahu,
4. špecifické geriatrické výkony, medzi ktoré patria:
 - posúdenie sebestačnosti,
 - posúdenie kognitívnych funkcií a stupeň závažnosti ich porúch,
 - posúdenie porúch správania starých ľudí,
 - posúdenie mobility,
 - posúdenie rovnováhy, funkčné vyšetrenie u pacientov s opakovanými pádmi,
 - posúdenie výživy, príčin a závažnosti inkontinencie moču a stolice.